

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

A6-0187/2008

15.5.2008

VERSLAG

over het Groenboek over financiële diensten voor consumenten in de interne markt
(2007/2287(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Othmar Karas

Rapporteur voor advies (*):
Olle Schmidt, Commissie interne markt en consumentenbescherming

(*) Medeverantwoordelijke commissies - Artikel 47 van het Reglement

INHOUD

	Pagina
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	11
ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING	15
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	19

(*) Medeverantwortelijke commissies - Artikel 47 van het Reglement

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het Groenboek over financiële diensten voor consumenten in de interne markt (2007/2287(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Groenboek van de Commissie over financiële diensten voor consumenten in de interne markt (COM(2007)0226),
- gezien de mededeling van de Commissie over sectoraal onderzoek overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 1/2003 naar de mededingingssituatie in de sector retailbanking (eindverslag) (COM(2007)0033),
- gezien de mededeling van de Commissie over sectoraal onderzoek overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 1/2003 naar de mededingingssituatie in de sector zakelijke verzekeringen (eindverslag) (COM(2007)0556),
- gezien de mededeling van de Commissie "Een interne markt voor het Europa van de 21ste eeuw" (COM(2007)0724), en in het bijzonder het bijbehorende werkdocument van de Diensten van de Commissie over initiatieven in de sector financiële retaildiensten (SEC(2007)1520),
- gezien de Verordening (EG) nr. 358/2003 van de Commissie van 27 februari 2003 betreffende de toepassing van artikel 81, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen van overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de verzekeringssector¹,
- onder verwijzing naar zijn standpunt in tweede lezing vastgesteld op 16 januari 2008 met het oog op de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG van de Raad²,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 12 december 2007 over het Europees verbintenisrecht³,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 11 juli 2007 over het beleid op het gebied van financiële diensten (2005-2010) - Witboek⁴,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 4 juli 2006 over de voortschrijdende consolidatie in de financiële dienstensector⁵,
- gelet op artikel 45 van zijn reglement,

---

¹ PB L 53 van 28.2.2003, blz. 8.

² Aangenomen teksten: P6_TA(2008)0011.

³ Aangenomen teksten: P6_TA(2007)0615.

⁴ Aangenomen teksten: P6_TA(2007)0338.

⁵ PB C 303E van 13.12.2006, blz. 110.

- gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken en het advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming (A6-0187/2008),
  - A. overwegende dat de instemming van de burgers met de Europese integratie afhangt van de concrete voordelen die hun dat oplevert; overwegende dat daarom alle burgers op een eerlijke manier van de voordelen van de interne markt moeten kunnen profiteren,
  - B. overwegende dat retailbanking een beslissende rol speelt in de correcte overdracht van monetaire beleidsvoorwaarden aan de markt, in het bijzonder aan het MKB en consumenten,
  - C. overwegende dat volgens het Verdrag van Lissabon de ordening van Europa zich richt naar het model van een duurzame sociale markteconomie,
  - D. overwegende dat de integratie van de interne markt voor financiële diensten voor grotere zakelijke klanten de afgelopen jaren voortvarend ter hand is genomen, maar dat de interne markt voor financiële diensten voor consumenten en het midden- en kleinbedrijf (MKB) nog voor uitbreiding vatbaar is,
    - 1. stemt in met het genoemde Groenboek van de Commissie over financiële diensten voor consumenten in de interne markt, bijvoorbeeld banking, verzekeringen en pensioenproducten, en de daarin vermelde doelstellingen, namelijk concrete voordelen voor de consument door meer keuze en lagere prijzen, versterking van het vertrouwen van de consument, evenals een verbetering van diens positie;

Algemeen

- 2. stelt vast dat niet alleen consumenten, maar ook kleine en middelgrote bedrijven weinig gebruik maken van grensoverschrijdende financiële diensten; onderstreept de noodzaak ook het MKB te laten profiteren van de voordelen van de interne financiële markt; wijst er evenwel op dat dit niet inhoudt dat de wetgeving inzake consumentenbescherming naar het MKB moet worden uitgebreid; onderstreept daarnaast dat een alomvattende retailstrategie een breed scala aan maatregelen omvat, en dat de wetgeving inzake consumentenbescherming daar slechts één van is;
- 3. gaat ervan uit dat, met name aan de vraagzijde, het leveren van financiële diensten aan consumenten en het MKB op grond van taal en cultuur en de voorkeur voor persoonlijk contact grotendeels een lokale aangelegenheid is; erkent tegelijkertijd de potentiële voordelen van het versoepelen van de toegang tot de retailmarkt aan de aanbodzijde; moedigt particuliere cliënten en kleine bedrijven derhalve aan te profiteren van de grotere concurrentie en het ruimere aanbod van grensoverschrijdende financiële diensten;
- 4. onderstreept dat een interne markt voor financiële diensten ten behoeve van consumenten alleen kan ontstaan door maatregelen die voor zowel de vraag- als de aanbodzijde een veilige omgeving scheppen, ook op het gebied van verhaalsmogelijkheden; acht het van essentieel belang dat dergelijke maatregelen een vorm hebben die de weg vrijmaakt voor nieuwe producten, diensten en marktdeelnemers;
- 5. benadrukt dat het noodzakelijk is een kader en nationale mandaten voor samenwerking

tussen nationale toezichthoudende autoriteiten te onderzoeken en te definiëren om op korte termijn praktische oplossingen te bieden voor het toezicht op grensoverschrijdende financiële retailgroepen; is positief over colleges van toezichthouders die zich bezighouden met financiële conglomeraten die in meerdere rechtsgebieden actief zijn;

Betere regelgeving

6. ondersteunt het uitgangspunt van de Commissie alleen initiatieven te nemen die aantoonbaar concrete voordelen voor de burgers opleveren, stevig zijn onderbouwd door gedegen kosten-batenanalyses, en onderworpen werden aan zorgvuldig impactonderzoek; is het ermee eens dat grensoverschrijdende activiteiten van cruciaal belang zijn voor vergroting van de concurrentie, hetgeen in de regel resulteert in meer keuze voor de consumenten, lagere kosten en een meer dynamische ontwikkeling;
7. herinnert eraan dat een grondige impactstudie altijd een component voor de juiste beoordeling van de aanvankelijke marktsituatie moet bevatten; benadrukt dat integratie en mededinging op een markt, evenals de effecten van een initiatief, niet slechts aan de hand van één indicator moeten worden beoordeeld, maar met behulp van een zo breed mogelijk scala aan meetwaarden; verzoekt de Commissie niet alleen rekening te houden met de prijs en de grootte van het marktaanbod, maar ook met de kwaliteit van de dienstverlening en sociale en culturele omstandigheden;
8. stelt vast dat van de huidige juridische uitgangspunten gerichte volledige harmonisatie, mét volledige harmonisatie van de essentieel geachte sleutelementen, de voorkeur geniet voor het ontwikkelen van grensoverschrijdende bescherming van bedrijven en particulieren, en, in het verlengde daarvan, de integratie van de retailmarkt; is van mening dat voor die elementen waarvoor harmonisatie niet haalbaar is, wederzijdse erkenning met betrekking tot de verschillende nationale regels zou moeten gelden;
9. realiseert zich dat een "28-ste regeling", zoals het gemeenschappelijk referentiekader, als een mogelijk nieuwe aanzet tot een Europese regeling is genoemd voor grensoverschrijdende toegang van gebruikers tot pan-Europese financiële producten, met een uniform hoog niveau van consumentenbescherming; roept de Commissie op een tijdschema te presenteren voor een gedegen onderzoek naar de haalbaarheid van een "28-ste regeling", de wenselijkheid van de kant van de sector financiële diensten en de consumenten, en de verwachte positieve resultaten; benadrukt dat een "28-ste regeling" in geen geval een obstakel mag vormen voor nieuwe diensten en producten;
10. staat kritisch tegenover het idee van standaardisering van producten door middel van wetgeving indien dat tot minder productdiversiteit leidt; is van mening dat voor het vergroten van de vergelijkbaarheid van elkaar beconcurrerende financiële producten gekozen zou moeten worden voor wetgevingsharmonisatie, bijvoorbeeld van wetgeving op het gebied van informatie of prudentiële vereisten;
11. is van mening dat zelfregulering van de sector financiële diensten in sommige gevallen goed kan werken; beklemtoont dat met name in die specifieke gevallen zelfregulering moet worden aangemoedigd en dat de toepassing streng moet worden gecontroleerd; verzoekt de financiële dienstensector vastberaden te werken aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het Groenboek via zelfregulering en aldus de noodzaak van

bindende wettelijke besluiten te verkleinen;

Een gevarieerder aanbod en lagere prijzen voor consumenten en het MKB

12. benadrukt dat concurrentie op Europees niveau en een grensoverschrijdend aanbod van financiële diensten tot de eerste vereisten behoren voor het scheppen van een interne markt voor financiële diensten ten behoeve van consumenten en het MKB; herinnert eraan dat gezonde concurrentie tussen aanbieders van financiële diensten leidt tot lagere prijzen, meer keus en betere kwaliteit; benadrukt dat op het MKB gerichte richtlijnen inzake financiële diensten alleen voordelen opleveren indien er sprake is van daadwerkelijke concurrentie tussen retailaanbieders van dat soort diensten;
13. is verheugd over het initiatief van de betalingsindustrie om een eengemaakte eurobetalingsruimte in het leven te roepen, maar benadrukt dat zo'n systeem wel in grotere transparantie moet leiden, met name wat betreft de afwikkelingsprovisies;
14. herinnert de Commissie eraan dat een groot aantal marktdeelnemers die onder gelijke voorwaarden concurreren tegen de achtergrond van een constante stroom van consumentgerelateerde informatie een garantie vormt voor werkelijke concurrentie tussen de aanbieders van financiële diensten; herinnert aan zijn resolutie over consolidatie in de financiële dienstensector, waarin het stelt dat de pluralistische structuur van de Europese bankmarkt, waarin financiële instellingen afhankelijk van hun respectieve commerciële doelen verschillende rechtsvormen kunnen aannemen, gunstig is voor de Europese sociale markteconomie, consumenten en de stabiliteit van de financiële markt;
15. wijst op de belangrijke rol die onderlinge verzekeringen spelen in de Europese verzekeringsmarkt, met 68% van de verzekeringsmaatschappijen en 25% van het marktaandeel en dienstverlening aan meer dan 230 miljoen Europese burgers; benadrukt dat de huidige hulpmiddelen voor het ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten in de interne markt niet compatibel zijn met de onderlinge bedrijfsstructuur;
16. wijst erop dat een statuut voor een Europese onderlinge maatschappij onderlinge verzekeraars in staat zou stellen op hetzelfde gelijke werkerterrein te opereren als andere verzekeringsmaatschappijen, in het bijzonder in een grensoverschrijdende situatie, wat het aanbod van verzekeringsproducten zou vergroten; benadrukt dat onderlinge organisaties, door middel van hun bestuur, waarbij hun klanten direct betrokken zijn, bijdragen aan een groter algemeen consumentenvertrouwen in de financiële markten van de EU; is er sterk van overtuigd dat de democratische opzet van het bestuur in onderlinge organisaties in staat is het bewustzijn van de consumenten van en hun deelname aan de financiële markten te vergroten;
17. stelt vast dat werkelijke en eerlijke concurrentie alleen onder gelijke concurrentievoorwaarden kan plaatsvinden; concludeert daaruit dat iedere wetgeving zich naar het principe "gelijk risico, gelijke regels" moet richten; herinnert er echter aan dat de ontwikkeling van producten in de financiële dienstensector sterk beïnvloed wordt door het regelgevende kader, en dat een ongedifferentieerde, alles over één kam scherende benadering de diversiteit van het aanbod nadelig zou beïnvloeden; benadrukt dan ook de noodzaak van differentiatie naar gelang het soort product; is evenwel overtuigd van de noodzaak van vergelijkbare transparantie- en openbaarmakingsvoorschriften voor

concurrerende beleggingsproducten, met name op het verkooppunt; betreurt het feit dat het onderwerp van ingewikkelde financiële producten tot nu toe niet diepgaand is behandeld; verzoekt de Commissie dan ook iets te doen aan ongerechtvaardigde inconsistenties en andere tekortkomingen van het desbetreffende regelgevend kader;

18. dringt er bij de Commissie op aan om voorstellen voor te leggen om de voorschriften inzake distributie en structuur van vergelijkbare consumentenproducten en de overeenkomstige informatie te stroomlijnen; is verder van mening dat deze voorstellen van de principes moeten uitgaan die vastgelegd zijn in richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende de markten voor financiële instrumenten (de MiFid-richtlijn¹), zoals het "beste advies" en "ken uw cliënt";
19. betreurt dat grensoverschrijdende aanbieders van financiële diensten door de verschillende voorschriften en werkwijzen van nationale toezichthoudende instanties met hoge kosten en juridische onzekerheid worden opgescheept; verzoekt de Lamfalussy-comités meer vaart te zetten achter het ontwikkelen van uniforme Europese geldende normen; bepleit in het bijzonder een akkoord over eenvoudige en praktische standaardformulieren voor aanmeldingen en vergunningen;
20. is van mening dat de ontwikkeling van internetdiensten de vooruitzichten voor de financiële markten van Europa verandert en een mogelijkheid biedt om het voortouw te nemen bij de ontwikkeling van retaildiensten; verzoekt de Commissie en de lidstaten handel via het internet en de digitale handtekening verder te bevorderen; roept ze bovendien op te onderzoeken of de witwasrichtlijn² dienstverlening op afstand belemmert en hoe dat verholpen kan worden;
21. erkent de grote betekenis van financiële tussenpersonen, d.w.z. agenten en makelaars, bij het verlenen van financiële diensten uit andere lidstaten aan consumenten en het MKB; verzoekt de Commissie voor een kader te zorgen dat deze bedrijfstak sterker maakt; herhaalt dat ieder kader voor deze sector zich naar het principe "gelijke zaak, gelijk risico, gelijke regels" moet richten, en dat een ongedifferentieerde, alles over één kam scherende benadering moet worden vermeden; beklemtoont dat elke bepaling voor tussenpersonen agenten en makelaars juridische zekerheid moet garanderen en de bescherming van consumenten moet waarborgen, bijvoorbeeld tegen louche verkooppraktijken; benadrukt daarnaast dat er regels moeten worden ontwikkeld voor de opleiding van financiële tussenpersonen, voor reclame en verkoopadviezen;
22. herinnert aan het belang van de ontwikkeling van financiële voorlichting als aanvulling op adequate consumentenbescherming; roept de lidstaten en alle belanghebbenden op maatregelen te nemen en te coördineren om de financiële geletterdheid onder de burgers – onder wie ook kinderen, jongeren, werknemers en gepensioneerden – te vergroten teneinde de consumenten meer macht en mogelijkheden te geven om betere, goedkopere en geschiktere producten en diensten te zoeken, de concurrentie, kwaliteit en innovatie binnen de branche te bevorderen en financieel geletterde consumentenorganisaties op te

---

¹ PB L 145 van 30.4.2004, blz. 1.

² Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (PB L 309 van 25.11.2005, blz. 15).

zetten die tegenwicht kunnen bieden aan de rol van de bedrijven in het proces van het opstellen van de regelgeving; herinnert eraan dat burgers die vertrouwen hebben in beleggingen de kapitaalmarkten van extra liquiditeit kunnen voorzien;

23. herinnert eraan dat verschillen in het belastingrecht een groot obstakel vormen voor de interne markt voor financiële diensten; wijst de lidstaten op hun bijzonder zware verantwoordelijkheid op dit gebied;
24. erkent, op basis van lessen uit recente gevallen van onrust in de wereld van retailbanking (Northern Rock, IKB, Sachsen LB, Société Générale), dat beloningsstelsels bij banken zouden moeten worden hervormd op basis van langetermijndoelstellingen en door toezichthoudende autoriteiten opgestelde richtsnoeren, teneinde het verschijnsel moreel risico efficiënter te kunnen bestrijden en de rol van prudentiële systemen voor risicobeheer te versterken;

Banking

25. onderstreept met nadruk het belang om kredietinstellingen en tussenpersonen voor kredietgegevens zonder onderscheid grensoverschrijdend toegang te verlenen tot krediet- en frauderegisters; moedigt banken aan gebruik te maken van beschikbare informatie over kredietgegevens, met name om de cliëntenmobiliteit te bevorderen, hetgeen op zijn beurt tot gezonde concurrentie zal leiden; beklemtoont verder dat tegelijkertijd voor optimale bescherming van de cliëntgegevens moet worden gezorgd en dat consumenten het recht moeten hebben hun persoonlijke gegevens in te zien en waar nodig te corrigeren;
26. verzoekt de Commissie duidelijkheid te verschaffen over de wettelijke status en het toezichtkader van niet-bancaire aanbieders van consumentenkredieten, zoals de aanbieders die uitsluitend via het internet en/of sms werken;
27. benadrukt het belang van betrouwbare gegevens voor het verlenen van bankleningen, die beschikbaar zouden moeten worden gemaakt op basis van eerlijke, transparante criteria;

Verzekeringen

28. spoort de Commissie aan samenwerking in de verzekeringssector inzake toegang tot de markt te steunen; verzoekt haar verordening (EG) nr. 358/2003 tot na 2010 te verlengen;
29. is van mening dat het alleen mogelijk is de eis van het aanwijzen van een fiscaal vertegenwoordiger bij activiteit in een andere lidstaat te laten vallen als het wettelijke raamwerk waarin de toezichtbevoegdheden en -verantwoordelijkheden met betrekking tot grensoverschrijdende activiteiten zijn vastgelegd van kracht is geworden;
30. ondersteunt de Commissie in haar streven te onderzoeken of alle nationale dwingende voorschriften van algemeen belang in overeenstemming zijn met het Gemeenschapsrecht;
31. verzoekt de Commissie de werkzaamheden aan een statuut voor een Europese onderlinge maatschappij te hervatten door een haalbaarheidsstudie te laten uitvoeren voor dat wetgevingsproject;

Vergroting van het consumentenvertrouwen en van de macht en de mogelijkheden van consumenten

32. vindt dat de wetgeving van de Europese Unie op de financiële retaildienstverlening altijd naar een zeer goede bescherming van de consument moet streven, maar wijst er met nadruk op dat al wie op de markt actief is - ook de consument of belegger - zich terdege van het fundamenteel beginsel van de financiële markt bewust moet zijn dat aan elke mogelijkheid voor hoger rendement een hoger risico vastzit, en dat risico een onmisbaar bestanddeel van elke goed functionerende financiële markt is; benadrukt verder dat er naar een goed compromis tussen een hoog niveau van consumentenbescherming en een feilloos functionerende interne markt gezocht moet worden; is van mening dat de Commissie nationale initiatieven ter verbreiding van de kennis van financiële onderwerpen zou moeten aanmoedigen, om ervoor te zorgen dat het risicorendementsprincipe en de specifieke kenmerken van financiële instrumenten goed worden begrepen;
33. ziet in dat, hoewel de vraag naar financiële diensten voor consumenten momenteel hoofdzakelijk binnenlands gericht is, internet en elektronische bankverrichtingen wezenlijke mogelijkheden vertegenwoordigen voor de consument die grensoverschrijdende financiële retailverrichtingen wil uitvoeren, en vraagt alle belanghebbende partijen dan ook om de uitbouw van dat soort dienstverlening te stimuleren en daarbij de veiligheid van de elektronische correspondentie te garanderen, vooral voor de consument;
34. benadrukt echter dat consumenten die geen toegang hebben tot de bewuste technologieën of ze bijvoorbeeld door hun leeftijd niet goed weten te gebruiken, niet vergeten mogen worden;
35. meent dat vereenvoudiging van de voorschriften inzake financiële dienstverlening en het wegwerken van de belemmeringen voor de mobiliteit van de consument niet tot een lager niveau van consumentenbescherming in de lidstaten mogen leiden;
36. herinnert aan zijn resolutie van 11 juli 2007 over het Witboek over het beleid voor financiële dienstverlening 2005-2010, vooral zijn aanbeveling "voor de creatie van een lijn in de Europese begroting voor de financiering van financiële marktexpertise in organisaties van consumenten en het MKB";
37. is het ermee eens dat cliënten die van aanbieder van financiële diensten wensen te veranderen, vrij moeten zijn om dat op elk ogenblik te doen, met zo weinig mogelijk wettelijke belemmeringen en kosten, en dat de contractuele voorwaarden voor een dergelijke verandering van aanbieder in eenvoudige, goed begrijpelijke taal gesteld moeten zijn en uitdrukkelijk onder de aandacht van de consument gebracht moeten worden;
38. geeft zijn steun voor de initiatieven van de Commissie om het inzicht in financiële aangelegenheden uit te breiden en geeft zich rekenschap van de behoefte aan informatie om dat te bereiken, maar begrijpt ook hoe moeilijk het is om een evenwicht tussen overdadige en voldoende informatie voor de consument te vinden; verkiest kwaliteit boven kwantiteit en vraagt de Commissie dan ook om de verbruikersverenigingen te

raadplegen om na te gaan welke informatie voor de verbruiker van wezenlijk belang is om de juiste keuze te kunnen maken; benadrukt dat er een duidelijk onderscheid tussen informatie en advies te maken is;

39. benadrukt dat de consument vertrouwen en gezond inzicht moet hebben om de juiste financiële producten te kunnen kiezen, en dat er dan ook gecoördineerde inspanningen op nationaal en Europees vlak nodig zijn om in alle lidstaten de kennis van zaken in financiële aangelegenheden te verbeteren;
40. meent dat de consument toegang zou moeten hebben tot alternatieve procedures buiten de rechtbanken om voor het beslechten van geschillen over financiële retaildienstverlening, zowel op nationaal vlak als in grensoverschrijdende zaken; vraagt de Commissie om de beste werkwijzen in alternatieve beslechtingsprocedures aan te moedigen;
41. vraagt de lidstaten om het bewustzijn van de consumenten en hun kennis van Fin-Net op te trekken; benadrukt dat het Fin-Net in alle lidstaten een centrale rol te vervullen heeft om de informatie van het publiek over de verhaal- en alternatieve beslechtingsprocedures te coördineren, vooral voor grensoverschrijdende financiële dienstverlening;
42. herinnert eraan dat de traditionele rechtszaak een belangrijke beslechtingsprocedure voor geschillen zal blijven; verzoekt de Commissie dan ook om te onderzoeken wat de gevolgen zijn van Verordening (EG) nr. 44/2001 van 22 december 2000 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken¹ voor grensoverschrijdende financiële retaildienstverlening;
43. geeft zijn steun voor een goed doordachte oplossing op Europees niveau die de consument van evenwichtige nieuwe vormen van collectief verhaal voorziet om in grensoverschrijdende retailverrichtingen klachten over financiële producten te beslechten; stelt voor om het effect van de systemen te analyseren die recentelijk op het niveau van de lidstaten ingevoerd zijn;
44. wijst met nadruk op de noodzaak om de toegang tot financiële diensten voor alle belanghebbende partijen te vrijwaren; vraagt de aanbieders van financiële diensten daarom met klem om belangstellende consumenten op zijn minst een girorekening op basis van kredietverlening aan te bieden;

o

o o

45. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan CEBS, CEIOPS, CESR, de ECB, de Raad en de Commissie.

---

¹ PB L 12 van 16.1.2001, blz. 1.

TOELICHTING

I. Achtergrond

1. De interne markt voor financiële diensten voor consumenten

Financiële diensten voor consumenten zijn macro-economisch van betekenis. De sector retailbanking neemt jaarlijks 2% van het bruto binnenlands product van de EU voor zijn rekening. Voorts zorgt de vergrijzing van de bevolking voor een grotere behoefte aan particuliere of bedrijfsverzekeringen tegen ziekte of ouderdom. Vandaar de groeiende economische betekenis van de verzekeringsbranche en investeringsfondsen. Eind 2004 bedroegen de beleggingen door verzekeraars 6 biljoen euro en particuliere pensioenfondsen in de EU beheerden tegoeden van 2,5 biljoen euro. Fondsen van instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) beheren een kapitaal van meer dan 5,7 biljoen euro, meer dan 50% van het BBP van de EU. Levensverzekeringspremies alleen al vertegenwoordigen 5% van het BBP van de EU.

Toch is de grensoverschrijdende retailhandel beperkt, met uitzondering van de icbe's. Volgens enquêtes van de Commissie koopt op het ogenblik maar 1% van de consumenten in de EU financiële diensten grensoverschrijdend op afstand in, terwijl 26% van de consumenten dat binnen het eigen land doet. Ook zijn op de meeste markten in de verzekeringsbranche binnenlandse verzekeringsmaatschappijen goed voor meer dan 90% van de totale premie-inkomsten.

Zonder verdere inspanningen zullen de Europese markten voor financiële diensten voor consumenten betrekkelijk versnipperd blijven.

2. Het Groenboek over financiële diensten voor consumenten in de interne markt

In haar Groenboek COM (2007)0226 onderzoekt de Commissie hoe de integratie van de financiële retailmarkten verder kan worden bespoedigd. Daartoe stelt ze drie globale strategieën voor: "Meer keuze en lagere prijzen", "consumentenvertrouwen" en "consumenten in staat stellen de juiste beslissingen te nemen". Na het binnenkomen van de adviezen van alle betrokken partijen heeft zij haar conclusies gepubliceerd in bijlage SEC (2007)1520 bij de Mededeling "Een interne markt voor het Europa van de 21ste eeuw" (COM (2007)0742). Behalve met het Groenboek houdt dit verslag waar dat van belang is ook rekening met het sectoraal onderzoek COM (2007)0033 naar de mededingingssituatie in de sector retailbanking en het onderzoek COM (2007)0556 naar de mededingingssituatie in de sector zakelijke verzekeringen.

3. Procedure

Dit verslag is een document van de Commissie economische en monetaire zaken. Maar in overeenstemming met artikel 47 van het reglement van het Europees Parlement wordt het opgesteld in nauwe samenwerking met de Commissie interne markt en consumentenbescherming. Beide commissies proberen zoveel mogelijk overlappingsen te vermijden, en dat is de reden waarom het verslag van de Commissie economische en

monetaire zaken zich beperkt tot betere wetgeving, de aanbodkant en algemene aangelegenheden, terwijl de Commissie interne markt en consumentenbescherming het voortouw neemt bij onderwerpen als de vraag, consumentenbescherming en dergelijke.

II. Inhoud

1. Algemeen

Een markt is in gelijke mate afhankelijk van vraag en aanbod. Daarom moet om een interne markt voor financiële retaildiensten te scheppen zowel de positie van de aanbieders van diensten, zoals banken, verzekeringen of fondsen, als die van de ontvangers, bijvoorbeeld consumenten, worden versterkt. De eenzijdige steun voor één van deze beide componenten is minder effectief of schadelijk voor de integratie van de markt.

Verder hebben niet alleen consumenten problemen met grensoverschrijdende financiële diensten. Ook het MKB ziet zich met soortgelijke problemen geconfronteerd. Het scheppen van een retailmarkt voor financiële diensten gaat daarom niet alleen consumenten aan, maar ook zo'n 98% van alle Europese ondernemingen. Van een verdere ontwikkeling van het consumentenrecht zouden die niet profiteren. Daarom moeten maatregelen en initiatieven worden genomen waar alle betrokkenen baat bij hebben.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat retailbanking uit de aard der zaak, het gewicht van taal en cultuur en de behoefte aan persoonlijk contact, grotendeels een lokale aangelegenheid zal blijven. Grote vooruitgang zal vermoedelijk alleen in grensgebieden en bij eenvoudige zakelijke handelingen worden geboekt, bijvoorbeeld bij giro- of spaarrekeningen. Gecomplieerdere zakelijke handelingen, het afsluiten van een levensverzekering bijvoorbeeld, zullen in de naaste toekomst maar zelden op grote afstand worden verricht.

2. Betere wetgeving

De Commissie is gehouden alle bindende voorstellen voor publicatie te onderwerpen aan een impactstudie. Hier moet worden benadrukt dat een dergelijke studie eerst een juiste analyse moet maken van de "status quo". Maar deze beoordeling van de situatie kan alleen correct zijn wanneer ze rekening houdt met zoveel mogelijk factoren. Het is bijvoorbeeld onjuist enkel uit het bestaan van verschillende premies voor de motorrijtuigenverzekering te concluderen dat de markt versnipperd is. Verschillen in de nationale infrastructuur, het rijgedrag et cetera, kunnen verschillende premies rechtvaardigen. Op basis van prijsvergelijkingen alleen kan de integratie van de markt niet worden beoordeeld.

Op het ogenblik kent de EU twee manieren om de harmonisatie aan te pakken: volledige harmonisatie en minimale harmonisatie. Beide hinken op twee gedachten, wat voortvloeit uit deels tegenstrijdige onderliggende belangen. Aan de ene kant is volledige harmonisatie de meest efficiënte manier om het grensoverschrijdend handelsverkeer te bevorderen. Hoe minder verschillen, des te eenvoudiger de gang naar een andere lidstaat. Aan de andere kant moet de EU zich houden aan het subsidiariteitsbeginsel. Nationale tradities en gewoontes, ook voor wat betreft de manier waarop een bepaald rechtsgebied is geregeld, moeten gehandhaafd blijven. Zodra het consumentenrecht in het geding is, houden lidstaten begrijpelijkerwijze nog

sterker vast aan hun tradities. Het blijft dus een acrobatische toer je door gerichte harmonisatie tot het wezenlijke te beperken, waarbij je het heerlijk met elkaar oneens kunt zijn over een definitie van wat wezenlijk is.

Het werken aan een optionele wettelijke regeling, een zogenaamde "28ste regeling", zou hier uitkomst kunnen bieden. De aanpassingskosten door grensoverschrijdend zakendoen zouden komen te vervallen wanneer beide verdragspartners de mogelijkheid hebben voor een bepaalde transactie, bijvoorbeeld een verzekeringsovereenkomst, puur Europees recht te kiezen. Op dit moment kan een verbruiker weliswaar kiezen voor het recht van een andere lidstaat, maar hij kan zich niet ontdoen van de dwingende consumentenwetgeving uit zijn land van herkomst. Een 28ste regeling zou echter alleen geaccepteerd worden, wanneer die voldoet aan de hoogste eisen op het gebied van consumentenbescherming. Het lijkt in elk geval de moeite waard hier verder naartoe te werken. De kwestie welke instantie toezicht moet houden zou parallel hieraan moeten worden behandeld, ook wanneer ze er niet onlosmakelijk mee is verbonden.

De standaardisatie van producten moet ondubbelzinnig worden afgewezen. De Commissie zelf streeft ernaar de consument en andere gebruikers van financiële retaildiensten een grotere keuze te bieden. De eenmaking van producten is daar lijnrecht mee in strijd. Waarbij overigens wel tussen eenmaking van het recht en eenmaking van producten onderscheiden moet worden.

3. Lagere prijzen en een ruimer aanbod voor consument en MKB

Voordeliger producten en een ruimere keuze zijn alleen mogelijk in het geval van echte concurrentie. Dat veronderstelt een groot aantal marktdeelnemers. Een beperking van de markt tot een paar grote aanbieders zou dit doel doorkruisen. Om dezelfde reden moet een veelheid van rechtsvormen (naamloze vennootschap, coöperatie, spaarbanken en onderlinge maatschappijen) worden bevorderd.

Concurrentie vereist bovendien gelijke concurrentievoorwaarden. In overeenstemming met het principe "gelijk risico, gelijke regels" moeten inhoudelijk gelijke zaken gelijk worden behandeld. Zo moeten consumenten bij aankopen die voor hen hetzelfde risico behelzen op dezelfde manier geïnformeerd worden. Vooral bij vervangingsproducten is dat van belang. Financiële diensten worden evenwel sterk beïnvloed door de regelgeving daaromheen. Daarom is het net zo belangrijk alleen gelijke zaken en risico's gelijk te behandelen. Met verschillen, bijvoorbeeld of er wel of geen garantie is, en of die garantie door de aanbieder zelf of een onafhankelijke derde wordt gegeven, mag ook verschillend worden omgegaan. De kunst is dus om het gelijke gelijk en het ongelijke ongelijk te behandelen.

Het bericht stelt een aantal concrete maatregelen op rij voor om de aanbodkant te ondersteunen. Onder andere de volgende:

- Aan de ene kant moet het gebruik van financiële diensten via communicatie op afstand verder worden bevorderd. In dat licht moet ook de Witwasrichtlijn worden gezien. Een aantal bepalingen daaruit is bedoeld om witwassen tegen te gaan, maar maakt het zakendoen moeilijker, bijvoorbeeld het openen van een rekening op afstand. Het doel is dus bepalingen te maken die het witwassen weliswaar bemoeilijken, maar de legale

handel niet belemmeren. De digitale handtekening kan hier voor verbetering zorgen.

- Een ander obstakel voor het floreren van grensoverschrijdende financiële diensten vormen de verschillende belastingstelsels van de lidstaten en de geringe interoperabiliteit daarvan. In het bijzonder wanneer voor bepaalde financiële producten, zoals pensioenverzekeringen of pensioenfondsen, belastingvoordelen gelden, is het voor producten uit derde landen vaak moeilijk daarvan mee te profiteren. Wegens eenparigheid van stemmen in de Raad rust er op de lidstaten een zware verantwoordelijkheid daar verbetering in te brengen.
- Voor de vlotte afwikkeling van krediettransacties in de ruimste zin is de toegang tot kredietregisters onontbeerlijk. De Richtlijn Consumentenkrediet bevat hieromtrent al een regeling. Maar deze regeling laat nog veel open, en heeft het bijvoorbeeld niet over de relatie tussen openbare en particuliere registers, of over negatieve en positieve kredietgegevens. De toegang tot kredietgegevens is ook voor consumenten van groot belang, omdat ze anders bij een verhuizing hun kredietverleden kwijtraken, waardoor het misschien weer lastiger wordt krediet te krijgen. Vanzelfsprekend moeten consumenten het recht krijgen hun gegevens in te zien en te corrigeren. Wettelijke bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens dienen te worden gerespecteerd.
- Om dezelfde reden moet de verlenging van Groepsvrijstellingsverordening 358/2003 voor de verzekeringsmarkt worden toegejuicht. Daarin verklaart de Commissie dat bepaalde vormen van samenwerking niet in strijd zijn met het concurrentierecht. Het gemeenschappelijk verzamelen en evalueren van nationale risicogegevens, het ontwikkelen van nationale AGB's, evenals de uniforme beoordeling van veiligheidsmaatregelen zijn vormen van samenwerking die verzekeraars makkelijker toegang verschaffen tot nieuwe markten, zonder de concurrentie te belemmeren.
- Het lijkt tegenwoordig niet meer nodig dat een verzekeraar in elk land waar hij actief is een permanente vertegenwoordiger benoemt. De Unie zou in staat moeten worden geacht geschiktere instrumenten te ontwikkelen voor de desbetreffende landen om hun belasting te heffen.
- Het initiatief van de Commissie de nationale "voorschriften van algemeen belang" aan een onderzoek te onderwerpen moet krachtig worden toegejuicht, omdat deze voorschriften de fundamentele vrijheden inperken. Daarom moeten alleen die voorschriften blijven bestaan die de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie volgen, dat wil zeggen dat ze niet-discriminerend en doeltreffend zijn, in verhouding staan tot het beoogde doel, en een belang dienen dat door het Hof is toegestaan.

2.4.2008

ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING

aan de Commissie economische en monetaire zaken

inzake het Groenboek over financiële diensten voor consumenten op de interne markt
(2007/2287(INI))

Rapporteur voor advies(*): Olle Schmidt

(*) Procedure medeverantwoordelijke commissies - Artikel 47 van het Reglement

SUGGESTIES

De Commissie interne markt en consumentenbescherming verzoekt de ten principale bevoegde Commissie economische en monetaire zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. vindt dat de wetgeving van de Europese Unie op de financiële dienstverlening in het klein altijd naar een zeer goede bescherming van de consument moet streven, maar wijst er met nadruk op dat al wie op de markt actief is - ook de consument of belegger - zich terdege van het fundamenteel principe van de financiële markt bewust moet zijn, dat aan elke mogelijkheid voor hoger rendement een hoger risico beantwoordt, en dat risico een onmisbaar bestanddeel van elke actieve financiële markt is; benadrukt verder dat er naar een goed compromis tussen een hoog niveau van consumentenbescherming en een feilloos functionerende interne markt gezocht moet worden ; is van mening dat de Commissie nationale initiatieven ter verbreiding van de kennis van financiële onderwerpen zou moeten aanmoedigen, om ervoor te zorgen dat het risicorendementsprincipe en de specifieke kenmerken van financiële instrumenten goed worden begrepen;
2. ziet in dat, hoewel de vraag naar financiële diensten voor consumenten momenteel hoofdzakelijk binnenlands gericht is, internet en elektronische bankverrichtingen wezenlijke mogelijkheden voor de consument vertegenwoordigen die grensoverschrijdende financiële verrichtingen in het klein wil uitvoeren, en vraagt alle belanghebbende partijen dan ook om de uitbouw van dat soort dienstverlening te stimuleren en daarbij de veiligheid van de elektronische correspondentie te garanderen,

vooral voor de consument;

3. benadrukt echter dat consumenten die geen toegang hebben tot de bewuste technologieën of ze bijvoorbeeld door hun leeftijd niet goed weten te gebruiken, niet vergeten mogen worden;
4. meent dat vereenvoudiging van de voorschriften inzake financiële dienstverlening en het wegwerken van de belemmeringen voor de mobiliteit van de consument niet tot een lager niveau van consumentenbescherming in de lidstaten mogen leiden;
5. neemt akte van de resolutie van 11 juli 2007 over het Witboek over het beleid voor financiële dienstverlening 2005-2010¹, vooral haar aanbeveling "voor de creatie van een lijn in de Europese begroting voor de financiering van financiële marktexpertise in organisaties van consumenten en het MKB";
6. is het er mee eens dat cliënten die van aanbieder van financiële diensten wensen te veranderen, vrij moeten zijn om dat op elk ogenblik te doen, met zo weinig mogelijk wettelijke belemmeringen en kosten, en dat de contractuele voorwaarden voor een dergelijke verandering van aanbieder in eenvoudige, goed begrijpelijke taal gesteld moeten zijn en uitdrukkelijk onder de aandacht van de consument gebracht moeten worden;
7. meent dat productvernieuwing wel een centraal element is om de verbruiker die op zoek is naar het beste financieel product tegen de beste prijs, een ruimere keuze te bieden, maar dat alle financiële producten op een duidelijke, objectieve en niet-misleidende manier aangeboden moeten worden ; dringt er bij de Commissie op aan om voorstellen voor te leggen om de voorschriften inzake distributie en structuur van vergelijkbare consumentenproducten en de overeenkomstige informatie te stroomlijnen ; is verder van mening dat de voorstellen van de principes moeten uitgaan die vastgelegd zijn in richtlijn 2004/39/EG van 21 april 2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende de markten voor financiële instrumenten (de MiFid-richtlijn)², zoals het "beste advies" en "ken uw cliënt";
8. geeft zijn steun voor de initiatieven van de Europese Commissie om het inzicht in financiële aangelegenheden uit te breiden en geeft zich rekenschap van de behoefte aan informatie om dat te bereiken, maar begrijpt ook hoe moeilijk het is om een evenwicht tussen overdadige en voldoende informatie voor de consument te vinden ; verkiest kwaliteit boven kwantiteit en vraagt de Europese Commissie dan ook om de verbruikersverenigingen te raadplegen om na te gaan welke informatie voor de verbruiker van wezenlijk belang is om de juiste keuze te kunnen maken ; benadrukt dat er een duidelijk onderscheid tussen informatie en advies te maken is;
9. benadrukt dat de consument vertrouwen en gezond inzicht moet hebben om de juiste financiële producten te kunnen kiezen, en dat er dan ook gecoördineerde inspanningen op nationaal en Europees vlak nodig zijn om in alle lidstaten de kennis van zaken in

---

¹ Aangenomen teksten, P6_TA(2007)0338.

² PB L 145 van 30.4.2004, blz. 1.

financiële aangelegenheden te verbeteren;

10. meent dat de consument toegang zou moeten hebben tot alternatieve procedures buiten de rechtbanken om voor het beslechten van geschillen over financiële dienstverlening in het klein, zowel op nationaal vlak als in grensoverschrijdende zaken ; vraagt de Europese Commissie om de beste werkwijzen in alternatieve beslechtingsprocedures aan te moedigen;
11. vraagt de lidstaten om het bewustzijn van de consumenten en hun kennis van Fin-Net op te trekken ; benadrukt dat het Fin-Net in alle lidstaten een centrale rol te vervullen heeft om de informatie van het publiek over de verhaal- en alternatieve beslechtingsprocedures te coördineren, vooral voor grensoverschrijdende financiële dienstverlening;
12. herinnert eraan dat de traditionele rechtszaak een belangrijke beslechtingsprocedure voor geschillen zal blijven; verzoekt de Commissie dan ook om de gevolgen van Verordening (EG) nr. 44/2001 van 22 december 2000 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken¹ voor grensoverschrijdende financiële dienstverlening in het klein te onderzoeken ;
13. geeft zijn steun voor een goed doordachte oplossing op Europees niveau die de consument van evenwichtige nieuwe vormen van collectief verhaal voorziet om in grensoverschrijdende verrichtingen in het klein klachten over financiële producten te beslechten; stelt voor om het effect van de systemen te analyseren die recentelijk op het niveau van de lidstaten ingevoerd zijn;
14. wijst met nadruk op de noodzaak om de toegang tot financiële diensten voor alle belanghebbende partijen te vrijwaren ; vraagt de aanbieders van financiële diensten daarom met klem om belangstellende consumenten op zijn minst een girorekening op basis van kredietverlening aan te bieden.

---

¹ PB L 12 van 16.1.2001, blz. 1.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	2.4.2008
Uitslag eindstemming	+: 38 -: 3 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Godfrey Bloom, Cristian Silviu Buşoi, Mogens Camre, Gabriela Creţu, Mia De Vits, Janelly Fourtou, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Malcolm Harbour, Anna Hedh, Edit Herczog, Iliana Malinova Iotova, Pierre Jonckheer, Alexander Lambsdorff, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Arlene McCarthy, Nickolay Mladenov, Catherine Neris, Zita Pleštinská, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Eva-Britt Svensson, Marianne Thyssen, Jacques Toubon, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler, Marian Złotea
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Emmanouil Angelakas, Šarūnas Birutis, André Brie, Colm Burke, Brigitte Fouré, Joel Hasse Ferreira, Filip Kaczmarek, Othmar Karas, Manuel Medina Ortega, José Javier Pomés Ruiz, José Ribeiro e Castro, Olle Schmidt, Ieke van den Burg, Anja Weisgerber

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	6.5.2008
Uitslag eindstemming	+: 43 -: 1 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mariela Velichkova Baeva, Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Manuel António dos Santos, Jonathan Evans, Elisa Ferreira, Jean-Paul Gauzès, Robert Goebbels, Donata Gottardi, Benoît Hamon, Gunnar Hökmark, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Sophia in 't Veld, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Wolf Klinz, Christoph Konrad, Guntars Krasts, Kurt Joachim Lauk, Andrea Losco, Astrid Lulling, Florencio Luque Aguilar, Gay Mitchell, John Purvis, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Antolín Sánchez Presedo, Margarita Starkevičiūtė, Ivo Strejček, Ieke van den Burg, Cornelis Visser
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Katerina Batzeli, Jorgo Chatzimarkakis, Valdis Dombrovskis, Harald Ettl, Salvador Garriga Polledo, Ján Hudacký, Alain Lipietz, Diamanto Manolakou, Gianni Pittella, Bilyana Ilieva Raeva, Andreas Schwab